

Ημερίδα ΕΦΝΗ

*Τα φιλολογικά μαθήματα στη
Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση σήμερα*

Σάββατο 19 Νοεμβρίου 2016
09:00 - 13:00 και 17:00 - 21:00
Αίθουσα Εμμ. Καρέλη (Ανδρόγεω)

ΗΜΕΡΙΔΑ ΕΦΝΗ:

Τα φιλολογικά μαθήματα στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση σήμερα

ΣΑΒΒΑΤΟ 19 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2016

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΠΡΩΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Α' Μέρος: 09:00 – 11:30

- Βασιλεία (Λιάνα) Καλοκύρη, Σχολική Σύμβουλος Φιλολόγων Ηρακλείου: **Η Νεοελληνική Γλώσσα και η Λογοτεχνία στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση σήμερα. Διαπιστώσεις και προτάσεις.**

Η εργασία πραγματεύεται ζητήματα που αφορούν στη Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, σε συνάρτηση με το ερώτημα του αν πράγματι με τα μαθήματα αυτά καλλιεργείται γλωσσικός γραμματισμός, σε ανταπόκριση προς τις πολυσύνθετες ανάγκες της εποχής μας. Ειδικότερα, η εργασία έχει στόχους την ανάδειξη προβληματισμών, την κριτική αποτίμηση της θέσης των μαθημάτων αυτών στα αναλυτικά προγράμματα και -συγκριτικά- στη διδακτική και σχολική πραγματικότητα καθώς και τη διατύπωση προτάσεων με γνώμονα την αποτελεσματική διδασκαλία τους και τον ρόλο του σχολείου ως φορέα πολιτισμικής παρέμβασης στον σύγχρονο κόσμο.

- Αρετή Σπαχή, Φιλολόγος, **Η γλώσσα ως κοινωνικό φαινόμενο, οι αδυναμίες της γλωσσικής διδασκαλίας στη Β/θμια Εκπαίδευση και η ανάγκη του ποιοτικού αναπροσανατολισμού της.**

Θεματικοί άξονες: 1) Ο ορισμός της γλώσσας ως κοινωνικού φαινομένου και η σύνδεσή της με τη νοητική ανάπτυξη του ανθρώπου. 2) Για ποιους λόγους το μάθημα της γλωσσικής διδασκαλίας στη β/μια εκπαίδευση (αρχαίας-νέας ελληνικής) δεν επιτρέπει την κατάκτηση από τους νέους του αναγκαίου επικοινωνιακού χαρακτήρα της σκέψης. 3) Ποιος πρέπει να είναι ο στόχος και ο τρόπος της διδασκαλίας της γλώσσας στο σύγχρονο σχολείο, ώστε να κατοχυρωθούν οι βασικές προϋποθέσεις για την κατανόηση των φαινομένων της φύσης και της κοινωνίας από τους νέους, με βασικό «εργαλείο» τις λέξεις και τα νοήματά τους.

- Συζήτηση

Διάλειμμα

Β' Μέρος: 12:00 – 13:00

- Ελένη Νέστορα, Εκπαιδευτικός Α/θμιας, Πτυχιούχος Παιδαγωγικής θεάτρου και εμπύχωσης: **Διδάσκοντας τη γλώσσα στο δημοτικό σχολείο: Σκέψεις κι ... Αισθήσεις.**

Το σχολείο σε όλα τις βαθμίδες του, οφείλει να μεταφέρει τη γνώση στους μαθητές του μέσα σε ένα περιβάλλον κοντινό προς τον ψυχισμό τους, βοηθώντας τους να αντιληφθούν τον κόσμο γύρω τους και να δομήσουν έναν ισχυρό εαυτό, που θα βρει τη θέση του μέσα σε αυτόν. Παίρνοντας σαν αφορμή τη διδασκαλία της Γλώσσας, αναδεικνύουμε πόσο σημαντικοί είναι οι τρόποι που ο εκπαιδευτικός θα χρησιμοποιήσει ως εργαλεία ώστε να βοηθήσει το μαθητή να προσεγγίσει τα διδακτικά ζητούμενα σε κάθε στάδιο, εκμεταλλευόμενος την έμφυτη περιέργειά του, τη φαντασία του, την ανάγκη του για παιχνίδι και ανακάλυψη. Έτσι θα ονειρευτεί μέσα στον κόσμο της γνώσης ενεργοποιώντας όλα του τις αισθήσεις.

- Αντ. Σανουδάκης-Σανούδος, Επίκουρος καθηγητής Ιστορίας ΠΑΕΑΚ, πρώην Σχολ. Σύμβουλος Φιλολόγων: **Αμφίδρομη δράση σχολικής ζωής**

Ο εκπαιδευτικός έχει χρέος, ως γνωστόν, να διαχειρίζεται την τάξη, σε όλες τις συνθήκες δράσης, ακόμα και όταν οι μαθητές επιχειρούν να πάρουν τη διαχείρισή της. Έτσι, λοιπόν, στην εποχή μας, με τις συνεχείς μεταβολές στους ανθρώπους και στην κοινωνία είναι απαραίτητη η προσαρμογή και στην εκπαίδευση. Συνεπώς, τίθεται το ερώτημα για το ποιος είναι ο ρόλος του σύγχρονου εκπαιδευτικού και για το ποια είναι η Παιδεία στον σύγχρονο κόσμο και την κοινωνία.

- Συζήτηση

ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Α΄ Μέρος: 17:00 - 18:30

- Μανώλης Γ. Ανδρουλιδάκης, δρ. Φιλοσοφικής Αθηνών, **Το γέλιο στην εκπαίδευση : θεατές και αθέατες λειτουργίες.**

Σκοπός της εισήγησης- έρευνας είναι η αναζήτηση στοιχείων στη μαθησιακή διαδικασία τα οποία ενέχουν το γέλιο ως ψυχοσωματική λειτουργία, Η απουσία επίσης του γέλιου και των μερών του από τη σχολική ζωή, αποτελεί αφορμή για προτάσεις ενεργοποίησής του, επωφελής εξάλλου "στιχομυθιά" δασκάλου- μαθητή.

- Καραμπέκιου Ζωή, Φιλολόγος, φοιτήτρια του μεταπτυχιακού προγράμματος "Ελληνική γλώσσα και λογοτεχνία" του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου, : **Στάσεις εκπαιδευτικών απέναντι στην κρητική διάλεκτο.**

Θέμα της εργασίας είναι η διερεύνηση, ο εντοπισμός και η ανάλυση των στάσεων των Ελλήνων φιλολόγων εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης απέναντι στη χρήση της κρητικής διαλεκτικής ποικιλίας από τους μαθητές. Διερευνάται το εάν η στάση αυτή συμβάλλει ή όχι στην ομαλή πραγματοποίηση του γλωσσικού μαθήματος, καθώς και εάν, σύμφωνα με τη γνώμη του εκπαιδευτικού, η χρήση της διαλέκτου από τους μαθητές λειτουργεί ως τροχοπέδη για το μάθημα ή θεωρείται βοηθητική για την προώθηση του γλωσσικού αισθήματος των μαθητών. Δίνονται, ακόμη, απαντήσεις σχετικά με το εάν οι

εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι η χρήση της κρητικής διαλέκτου αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα όσον αφορά την κοινωνική πρόοδο και την επαγγελματική ανέλιξη των μαθητών.

- Συζήτηση

Διάλειμμα

Β' Μέρος: 19:00 – 20:30

- Μ.Πανταζή, Φιλολόγος: ***Τι διδάσκονται πραγματικά οι μαθητές ...στα διδακτικά βιβλία της Νεοελληνικής Γλώσσας και της Ιστορίας.***

Ένα ζήτημα που θα πρέπει να προβληματίσει την επιστημονική κοινότητα είναι το κατά πόσο η γνώση που παρέχουν τα σχολικά βιβλία βοηθά τους μαθητές να ερμηνεύσουν τη γύρω τους πραγματικότητα, διαδικασία καθοριστική για την αυτοπραγμάτωσή τους. Σκοπός της εισήγησης είναι να αποκαλύψει πως συχνά παρέχεται γνώση μιας χρήσης. Τέτοια, που να εξασφαλίζει την παθητική προσαρμογή των νέων στο σύστημα της κοινωνικής ανισότητας και αδικίας και την ένταση της υλικής και πνευματικής τους εκμετάλλευσης. Μάλιστα, τόσο στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας όσο και της Ιστορίας παρατηρούμε να αποτυπώνονται βασικές ιδεολογικές λειτουργίες, όπως η αιτιολόγηση της αιωνιότητας των αστικών εκμεταλλευτικών σχέσεων και η απόκρυψη της αστικής φύσης της εκμετάλλευσης.

- Περυσινάκη Ευγενία, Φιλολόγος, Δρ Πανεπιστημίου Κρήτης, Επόπτρια της Διδακτικής Άσκησης των Φοιτητών της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης: ***Η Διδακτική Άσκηση των Φοιτητών και η διδασκαλία των γλωσσικών μαθημάτων στο σημερινό σχολείο.***

Ο ορισμός των στόχων αλλά και το περιεχόμενο της διδασκαλίας των φοιτητών είναι προσανατολισμένο στις προκλήσεις και τα δεδομένα του σχολείου του 21^{ου} αιώνα με σεβασμό στην ετερότητα, το διαφορετικό γλωσσικό, πολιτιστικό, κοινωνικό και θρησκευτικό υπόβαθρο. Στο νέο αυτό πλαίσιο οι φοιτητές ανταποκρίνονται ικανοποιητικά, με πολλά παραδείγματα διδασκαλιών που υπηρετούν με τη χρήση των κατάλληλων μεθόδων και μέσων αυτούς τους στόχους.

- Συζήτηση

Ευχαριστούμε το Δήμο Ηρακλείου για τη δωρεάν παραχώρηση της αίθουσας «Εμμ. Καρέλη».